

Høgskolen i Telemark

Avdeling for allmenne fag

EKSAMEN

I

**1041 IDRETTSPOLITIKK OG ADMINISTRASJON –
ØKONOMI OG BUDSJETTERING**

TIRSDAG 8. DESEMBER 2009

Tid:	4 timer (09.00-13.00)
Målform:	Bokmål/nynorsk
Sidetall:	6 inkludert forside og 2 vedlegg (Det ene til innlevering)
Hjelpemiddel:	Kalkulator (iht. Høgskolens eksamensreglement)
Merknader:	Finner du det nødvendig å gjøre noen forutsetninger for å besvare enkelte spørsmål, bes disse presisert
Vedlegg:	To stk. til bruk i besvarelsen av oppgave 3a). Det ene eksemplaret er myntet på eventuell kladding.
Info.:	Lykke til! Løsningsforslag/sensorveiledning til oppgavene kan du få tilsendt fra faglærer, lie@tmforsk.no , fra ca. kl 14 i dag

Oppgave 1 (35 %)

- a) Hva kalles en balanse som viser status ved utgangen av et år, og hvilken forkortelse brukes gjerne her?
- b) Hvilket fagord brukes for *evnen til å betale for seg*?
- c) Hva brukes som fagord for *evnen til å tåle tap* (målt som egenkapital-andel)?
- d) Hva forstår du med hhv. totalkapital og fremmedfinansiering?
- e) Hva vil du si kjennetegner en bedrift som har negativ egenkapital med tanke på størrelsesforholdet mellom eiendeler og gjeld?
- f) Føres avskrivninger til debet eller kredit mot aktuelle konti for varige driftsmidler (anleggsmidler)?
- g) Føres realisering av kundefordringer (dvs. at kunder betaler for seg etter utløpet av kredittiden) til debet eller kredit mot konto for kundefordringer?
- h) Oppgi formelen for beregning av vareforbruket (varekostnadene) et bestemt år.
- i) Er det vareforbruket eller utgiftene til varekjøp som skal måles mot inntektene fra varesalg for å beregne den såkalte avansen (og som dermed inngår i grunnlaget for beregning av resultatet én bestemt periode)?
- j) Hvor mye større eller mindre vil egenkapitalen være ved utgangen av et bestemt år hvis årsresultatet var et overskudd på 1.200 og $\frac{1}{4}$ av resultatet ble avsatt til utbyttebetaling?
- k) Beregn samlet egenkapital per 1.1.2008 når Dagligsport AS hadde egenkapital på 3.400 ved utgangen av 2008, årsresultatet (overskuddet) hadde vært på 480 i 2008 og $\frac{1}{6}$ var blitt avsatt til utbytte, *samt* at eierne hadde "sprøytet inn" ytterligere eierkapital ved å kjøpe nye, utstedte aksjer for 250 i september 2008.
- l) Hva ville samlet egenkapital for Dagligsport vært ved *utgangen av 2008* hvis heller $\frac{1}{3}$ av årsresultatet i 2008 hadde blitt avsatt til utbyttebetaling, og alt annet likt som i oppgave k).
- m) På hvilken "side" av balansen (eiendeler eller egenkapital/gjeld) vil du finne igjen kontoen som viser det som har blitt avsatt til utbetaling av utbytte?

Oppgave 2 (30 %)

Tenk deg at du og tre andre i september 2008 startet opp driften av et helt nytt spa- og helsestudio her i Bø, som fikk navnet Deili' velvære AS. Oppstillingen nedenfor er hentet fra balansen på etableringstidspunktet. (Kontoene er litt uryddig organisert, men det er bevisst valgt for å teste ut forståelse. Tallene er oppgitt i hele 1.000 kr.)

Aksjekapital	150
Langsiktig pantelån	570
Bankinnskudd i Kredittkassa	100
Inventar og treningsutstyr	565
PC-er, kopimaskin og fax	115
Kortsiktig likviditetslån	140
Varer (utstyr/XL1, m.m for salg)	80

- a) Hva kalles en balanse som viser status for eiendeler, egenkapital og gjeld på etableringstidspunktet?

- b) Hvilken type egenkapital vil du ikke finne i en slik balanse?
- c) Oppgi hvor stor den langsiktige finansieringen er iflg. balanseoppstillingen, og hvor stor fremmedfinansieringen er.
- d) Hvor stor er totalkapitalen iflg. balanseoppstillingen, og ville totalkapitalen vært høyere, uendret eller lavere hvis aksjekapitalen heller hadde vært 250 og langsiktig pantelån 470 (og alt annet likt)?
- e) Sett opp en gruppert balanse (fordelt/spesifisert på de fem "hovedbolkene" som du har lært om), og beregn hvor stor egenkapital-andelen (dvs. oppgitt i %) er.

Bortsett fra kjøp av to romaskiner og fem spinningsykler til en samlet innkjøpsverdi på 110, ble det i oppstartsåret (2008) *ikke* gjort noen andre nyanskaffelser (-investeringer) i anleggsmidler utover hva som ble kjøpt inn til etableringen. Romaskinene og spinningsyklene ble *ikke* avskrevet med noe beløp i 2008, mens anleggsmidlene for øvrig avskrives lineært med 12,5 % av innkjøpsverdi – allerede med full årseffekt for oppstartsåret. Det legges til grunn at ingen av anleggsmidlene vil ha noen "skrapverdi".

- f) Oppgi verdien av anleggsmidlene til Deili' velvære ifølge IB 2009, og ville denne verdien vært høyere eller lavere hvis det tross alt hadde blitt lagt til en viss skrapverdi på noen av inventar- og utstyrsinvesteringene?
- g) Hvor mye ble ført som avskrivninger i resultatregnskapet for 2008, og hvor lang økonomisk levetid legges til grunn for disse avskrivbare anleggsmidlene?
- h) Vil avskrivninger bli debittert (dvs. ført til debet) eller kreditert konto for avskrivninger i resultatregnskapet?

Oppgave 3 (35 %)

I denne oppgaven skal du avslutte et aksjeselskaps årsregnskap (resultatregnskap+balanse) for 2008 på grunnlag av den oppgitte saldobalansen og de tilleggsopplysningene som er listet opp. Tallene er oppgitt i hele 1.000 kr. Skattekostnader kan du se helt bort fra. *Svar på oppgave a) ved å fylle ut vedlagte regnskapsskjema.*

Les nøye! I det vedlagte skjemaet er den foreløpige saldobalansen alt lagt inn, med korrekte regnskapstekniske fortegn foran aktuelt beløp (dvs. med negativt fortegn for konti som viser kreditsaldo og positivt/ikke noe fortegn for konti som viser debetsaldo). **Hint:** Det endelige årsresultatet for 2008 skal bli 50 i **overskudd**, etter at du har registrert tilleggsopplysningene 1-8 som er listet opp. På skjemaet er alt også ført opp anvendelsen av dette overskuddet; ved at 10 er avsatt til utbytte, mens restbeløpet (40) blir værende igjen i selskapet ved at egenkapitalen øker tilsvarende.

- a) Du bes her om å registrere tilleggsopplysningene (momentene) 1-8, samt føre opp endelige tall i kolonnen kalt "Avsluttet regnskap" lengst til høyre. *Vis for øvrig til moment ved å påføre aktuelt nummer i parentes bak beløpet i korrigeringskolonnen i skjemaet.* Det skal ikke være nødvendig å påføre noen nye regnskapslinjer/konti.

- 1) Renteinntekter på bankkonti for 2. halvår er ikke blitt godskrevet. Beløpet utgjør 30.
 - 2) Posten for husleie er belastet med 14 som gjelder husleie for januar og februar 2009.
 - 3) Maskin- og bilpark avskrives med 10 % av anskaffelsesverdi (historisk kost) på 750.
 - 4) Det har vært vareopptelling, og beholdningen er vurdert til 515 per 31.12.08 (basert på kostpriser).
 - 5) Tapsrisikoen i kundefordringene er vurdert til 8 ved utgangen av 2008.
 - 6) Én av bedriftens varebiler ble reparert i romjula til en pris på 7. Fakturaen er datert 27. desember og har kredittid på 30 dager.
 - 7) Påløpne, ikke-forfalte renter på lån er beregnet til 19, men heller ikke denne kostnaden er registrert.
 - 8) Det er ikke ført arbeidsgiveravgift for 6. termin. Beløpet er beregnet til 10.
- b) Hvor mye høyere eller lavere ville årsresultatet for 2008 blitt hvis det i momentene 1-5 heller hadde vært disse tallene/opplysningene (og momentene 5-8 uendret)? 40 i 1), 10 i 2), 20 % i 3), 500 i 4) og 14 i 5).

VEDLEGG

KANDIDAT-NR: _____

REGNSKAPSSKJEMA FOR OPPGAVE 3, A)

<u>BALANSE</u>	<u>SALDOBALANSE</u>	<u>KORRIGERING</u>	<u>AVSL. REGNSKAP</u>
Aksjekapital	-500		
Opptjent egenkapital	-464	-40	
Langsiktige lån	-750		
Avsatt til utbyttebetaling	0	-10	
Leverandørgjeld	-142		
Diverse offentlig gjeld	-164		
Annen kortsiktig gjeld	-45		
Maskin- og bilpark	550		
Patentrettighet	540		
Varer	480		
Kundefordringer	180		
Avsetn. til tap på fordringer	-12		
Forskuddsbetalt husleie	0		
Kasse/bank	405		
<u>RESULTATREGNSKAP</u>			
Varesalg	-5.462		
Renteinntekter	-18		
Varekjøp (-kostnader)	3.885		
Lønnskostnader	1.010		
Feriepenger+arbeidsgiveravg.	142		
Strøm	149		
Husleie	100		
Tap på krav/fordringer	10		
Avskrivninger	0		
Andre driftskostnader	26		
Rentekostnader	80		
Disponering av årsresultat		50	

VEDLEGG (TIL BRUK FOR EVENTUELL KLADDING)

KANDIDAT-NR: _____

REGNSKAPSSKJEMA FOR OPPGAVE 3, A)

BALANSE	SALDOBALANSE	KORRIGERING	AVSL. REGNSKAP
Aksjekapital	-500		
Opptjent egenkapital	-464	-40	
Langsiktige lån	-750		
Avsatt til utbyttebetaling	0	-10	
Leverandørgjeld	-142		
Diverse offentlig gjeld	-164		
Annen kortsiktig gjeld	-45		
Maskin- og bilpark	550		
Patentrettighet	540		
Varer	480		
Kundefordringer	180		
Avsetn. til tap på fordringer	-12		
Forskuddsbetalt husleie	0		
Kasse/bank	405		
RESULTATREGNSKAP			
Varesalg	-5.462		
Renteinntekter	-18		
Varekjøp (-kostnader)	3.885		
Lønnskostnader	1.010		
Feriepenger+arbeidsgiveravg.	142		
Strøm	149		
Husleie	100		
Tap på krav/fordringer	10		
Avskrivninger	0		
Andre driftskostnader	26		
Rentekostnader	80		
Disponering av årsresultat		50	